

EL LLENGUATGE

Sia l'un, sia
l'altre

Amb la forma *sia*, que és una forma arcaica de la tercera personal del singular del present de subjuntiu del verb ésser, hem obtingut unes locucions conjuntives (és a dir, conjunt de mots usats com a conjuncions), que es classifiquen en el grup de les anomenades distributives, i amb les quals indiquen una alternativa. Aquestes locucions són *sia... sia* i *sia... o*. De fet, totes les conjuncions distributives són, en realitat, conjunts de mots, perquè cal que cada un dels elements de la frase entre els quals es vol indicar una alternativa vagi precedit per un dels components del terme distributiu. El Diccionari Fabra il·lustra l'ús o el significat d'aquestes locucions distributives amb els exemples *Sia veritat sia mentida* i *La fortuna, sia bona o dolenta*. Com es pot veure, aquestes dues locucions tenen el mateix valor, el qual també sovint expressem de la manera següent: *Tant si és veritat com (si és) mentida*. Coordinant oracions senceres, en lloc de simples elements d'una oració, els components d'aquestes locucions precedeixen d'altres termes conjuntius, com *que* o *perquè* (causal o final): *Sia que no en té ganes, sia que no té temps, el cas és que... Ha decidit de no tornar-hi més, sia perquè se n'ha cansat, sia perquè té d'altres compromisos; Li ha concedit la baixa, sia perquè descansi, o perquè es busqui una altra cosa.*

Especialment en oracions complexes com les que acabem d'indicar, observem que hi ha qui recorre, en lloc de *sia... sia* o bé de *sia... o*, a un terme disjuntiu que resulta de combinar aquests dos conjunts, és a dir, *sia... o sia*, amb què resulten contruccions com «*Sia que no en té ganes, o sia que no té temps, el cas és que...*». Però no sembla pas que aquestes construccions siguin admissibles o, si més no, recomanables. Efectivament, els qui se'n serveixen, no tenen en compte que, indicant una equivalència, la forma arcaica *sia* s'usa també com a reforç de la conjunció *o*; dit altrament, que el conjunt *o sia* té el mateix valor que *o* quan amb aquesta conjunció es vol indicar no una disjuntiva sinó una equivalència entre els dos termes que uneix (contràriament a *o bé*). Així, quan diem *L'alcalde del poble, o sia el seu pare...* és que totes dues denominacions convenen a una mateixa persona. Es comprèn, per tant, que l'ús, com a expressió distributiva, de *sia... o sia*, pot perjudicar, si altra cosa no, la intel·ligibilitat del sentit de l'oració

Albert Jané